

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Hj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Választási készülődések.

Nap-nap után olvashatjuk, hogy országszerte megindultak a választási előkészületek. A parlamenti pártok teljes erővel sservezkednek az országban, hogy a választások ideje ne találja készületlenül. Hogy a kormány hatalom ereje és a pénz befolyása mennyire fog érvényesülni a legközelebbi választásoknál, arról nem annyira nehéz, mint illetlen dolog volna előre jóslatot mondani, bár az időközileg és Széll Kálmán ideje alatt történt egy pár botrányos és véres választás a legtágabb körű feltevésre is jogot adhat. Mindenesetre tartanunk kell és lehet tőle, hogy a törvényesen is szentesített fuvardíjak címén a vesztegetés nemhogy veszítene erejéből, de egész nyíltan és leplezetlenül fog történni azokban a kerületekben, ahol a pénznek az eddigi választásoknál is nagy szerepe jutott. És tartanunk kell attól is, hogy a hatalom minden erejét beleviszi a választási küzdelmekbe, hogy elfojtsa és megölje a választó közönségnek feltámadó és ébredő lelkiismeretét, mely kiváltkép az utóbbi időben nyilatkozott meg szinte meglepő módon az önálló vámterület ügyé-

ben. Szóval a jelek arra mutatnak, hogy a közeledő képviselőválasztásoknál a nemzet egész nyugodtságára, higgadtságára és megfontolására lesz szükség, ha nem akarjuk, hogy ismétlődjenek a legutóbbi választások erkölcsstelen botrányosságai s ha óhajtjuk, hogy a népakarat legalább részben is érvényesüljön az urnák előtt.

Tekintve pedig azt, hogy az ország még mindig fenyegető válság előtt áll, hogy az uralkodó szabadelvű pártnak sem ereje, sem akarat, sem erős elhatározása nincsen arra, hogy az osztrákokkal szemben a nemzet jogos és életbevágó kívánságait megvalósítsa; tekintve továbbá, hogy a szintén 67-es alapon álló néppárt bizonyos ultramontán törekvéseket hajszol s tüdőzt ki céljául s ezeknek érdekében még a nehezen kivívott nemzeti jogok egyrészéről is kész lemondani: elmondhatjuk, hogyha valamikor, úgy most van szükség arra, hogy a nemzet egy erős, a magyar nép érdekeit szíven viselő független pártot teremtsen, melynek tekintélye, ereje és befolyása legyen a parlamentben, ahol ennek a szerencsétlen kifosztott és kiszípolozott országnak a sorsát intézik. A politikai, közgazdasági és tár-

sadalmi viszonyok folytonosan rosszabbul alakulásai közepette, a tengődésnek és nemtörődömségnek ezen korszakában most van szükség arra, hogy a nemzet végre az eszére és szívére hallgasson a pénz csengése és a hatalom parancsszava helyett.

Az újralakitandó parlamentben a szó teljes értelmében vett férfiakra lesz szükség, hivatásuktól áthatott, meg nem félemlíthető férfiakra, kik utógondolat nélkül álljanak oda azon áramlat elé, mely a 67-iki alkotás révén és annak pusztuló romjain az országot az elszegényedés, a koldusbotrajutás ösvényén feltartóztatlanul ragadja tovább. A magyar parlamentnek egyedül a függetlenségi párt az a pártja, a mely a fenyegető veszedelemtől mentheti az országot s amely magasan lobogtatva zászlóját, megvalósíthatja azokat a törekvéseket, melyeket 300 hosszú esztendőnek minden keserves kinszenvedése sem ölhetett ki a nemzet lelkéből. Ez a párt egy nagy és magasztos eszmének, a magyar nemzet felszabadításának, függetlenségének érdekében folytat küzdelmet s rendületlenül bizik a küzdelem sikerében, ha a nemzet őt támogatja. Bizik a győzelemben azért is, mert lehetetlennek

A legátus és a papkisasszony.

Irta: **Juhász Sándor.**

Szálas, erős termetű diák volt Bakócz András, legnagyobb a diáktársai között. — Hatalmas alakja egészen kimagaslott, mikor nagyobb csapatban együtt voltak. És mert megfelelő fej is ékeskedett a nagy testen, éppen nem lehetett csudálkozni, hogy ha már messziről megismerte akarki, annyival is inkább mert mindenki ismerte és mert még a legkisebb utczaik gyereke is így beszélt róla: a nagy diák.

Mindamellet, hogy meglehetősen nagy termete volt, melyen megfelelő fej hordozta a kalapot, éppen nem volt idomtalan, sőt testének arányosságban foglalt részei igen kellemes benyomást tettek az emberre. Innen lehet következtetni aztán, hogy a leányoknál igen nagy kegyben állott. Ismerte az egész város lánynépe, de ő is ismert valamenyi lányt a városban, aminek bizonyára hathatós előmozdítója volt az az ok, hogy sűrűn eljárt bálba; sokat és igen szépen tánczolt, sőt a négyesek rendezésében is kiváló, szinte elévülhetetlen érdemeket szerzett magának, kotillionbeli emlékeiből pedig akár egy kiállítás rendezhetett volna.

Ez pedig nagy dolog. Mert a diák egy elkülönült valami, egy különálló individuum

aki a társadalmon kívül él, aki alig-alig érintkezik emberekkel, mert társaságba nem jár, mert kivonja magát az emberek közül és külön társadalmat alkot magának a bentlakási rendszer következtében s annak levegője, annak szokásai szerint alakul. Nagyon természetes azután, hogy mikor belecsöppen az embervilágba, ügyetlen, faragatlan, felszeg, egy-két szót alig tud ejteni a társaságban, a lányok közzé elegyedni meg éppen nincsen mersze.

Azonban Bakócz András kivételet képezett eme különálló diakkolonia ellenében. Talán természetében volt, talán valami külső nyomás adta néki az impulzust, de bizony nem igen vonakodott a társaságtól. Különösen a lánykompániától. Hiteles szem és fültanuk beszélik, kiknek szavahihetőségében nekünk nincs okunk kételkedni, hogy szerelmi hódításai még a szalongavallérok is becsületére váltak volna és azok a bizonyos szemtanuk abban is megegyeznek egyhangulag, hogy a szerelmes leveleinek száma az ezer felé gravitált.

Bár — mint említettük — nagy termetén megfelelő nagyságu fej is himbálózott. Ám az nem azért volt teremtve, hogy abban mindennemű tudományok helyet foglalhattak volna, sőt a könyvek iránt semminemű szeretet és hajlam nem mutatkozott benne. Így

esett aztán meg, hogy bár ő volt a legnagyobb a grádusán, azért mindig ő ment a legkisebb egyházba legátusnak. Mert tudni kell, hogy ki ki az ő tudománya szerint ítéltetik meg s ezek szerint küldetik legátusnak kisebb nagyobb egyházba, magától értetődően természetesen, hogy aki utolsó a maga grádusán, az nem mehet a legnagyobbik egyházba.

Igy történt, hogy mikor negyedéves korában utoljára ment legációba, a legkisebb hely: Hársdomb jutott Bakócz Andrásnak.

Hogy mi az a legáció, azt első sorban meg kell állapítani, hogy aztán kellőképp mérlegelhessük annak horderejét. A legáció a diáknak egy ragyogó, aransugarakkal ki cifrázott tündérország, ahol kimulathatja magát kedvére, mert bor van bőven, társaság is elég, ahol ha ügyes, ha arra való, kikurizálhatja magát a következő ünnepig, megtanítván természetesen minden leányt a legujabb nótára és a legcifrább tánczra és ahol lehet, ha könnyen gyulékony a szíve, szerelmes lehet a papkisasszonyba, természetesen csakis — halálosan, mert a diák már csak úgy szeretni, ha tud, hogy ez a halálos szerelem aztán nem mindig végződik halállal, vagy éppen — házassággal, annak oka természetesen a diák nagy feledékenységében keresendő és találandó meg. De a

tartja, hogy az a jó magyar nép, mely vérevel öntözött csatateret és temető fölé munkával keresi meg kenyereit, fel ne ébredjen hosszú álmából valaha s meg ne hallja, meg ne értse az ősök porladó hamvaiból kelő suttagást, mely szabadságról beszél.

Szeretjük hinni, hogy az ébredésnek ez az időszaka már nem messzire van s a közeledő hajnalnak első fényes sugarait üdvözölhetjük már a legközelebbi képviselőválasztásoknál.

A cigányság.

(L. I.) Vas Gereben egyik regényében azt írja, hogy az Ur Isten annyira szerette a magyart, hogy szolgálatára teremtett egy más népet, a cigányt. Ebben az axiomában van igazság, különösen, ha a két nép között levő költöbbség — de ritkább — viszonyt látjuk; de ha a valóságot nézzük a maga mindennapi öltözetében: akkor még több joggal elmondhatjuk, hogy a cigány szolgálatára pedig a jó Isten a magyart teremtette. A cigány szolgálatára mindenkor öntudatos szabadság, mert hizelgése, ravaszsága, gonoszsága mind függetlenségvágyának eszköze; a magyar urasága vele szemben, hányvetisége, gögje, leereszkedése, szánalmadaczára is, öntudatlan szolgaság.

Nem a települt cigányokra, hanem a legkezdetlegesebb nomád életet folytató sátoros cigányokra gondolok. Nézzük csak meg falvaink cigány táborokkal körükerített határát, mindjárt elvlik, ki a szolga: az-e, aki ponyvasátra árnyában naphosszat heverész, s csak akkor indul támadó hadjáratra — mint az állat — mikor gyomra

korogni kezd, vagy az, a ki napestig dolgozva félretetve falatjait kénytelen megosztani a léha munkakerülővel; az-e a szolga, ki nek a renyhesség tulfeszíti izmait, vagy az, ki tulfeszített munka után reszkető kézzel nyújtja a meg nem érdemelt alamizsnát. Bizony mi vagyunk szolgálói a cigánynak, s szolgálja az egész, humanismus hevében nyúlóssá vált társadalom.

Ha ajtónk előtt megáll a cigány undorító formájában, sietünk neki valamit adni, hogy szét ne tekinthessen udvarunkon, mert a mit a szemé meglát, keze vagy előbb vagy utóbb elviszi.

Határtalan az az orezátlanság, a mivel a koldulást végzi, csaknem kiköti, hogy mit adjunk neki: most szalonna, zsiradék, majd liszt, fa, — következetes egymásutánban. Próbálja meg csak valaki, ne adjon neki egyebet munkára buzdító tanácson kívül! Felülkerekedik, gonyolódik, gorombáskodik, főbiróval fenyeget, aki neki a koldulást megengedi s a legszemtelenebb cinizmussal kijelenti, hogy akkor hát majd lop, mert élni muszáj.

No kérem, ez aztán ugy az élet, mint a tulajdon fogalmának a legcsufosabb meggyalázása, ma az agyon meg agyon tökéletesített kulturális élet korában. A nemesebb értelemben vett szocializmust értem; amikor a lény fennmaradásának s tovább terjedésének feltételeit munkássága árnyában megköveteli; de érthetetlen, midőn az egyed, de nem jól mondom, nem egyed, egy egész nép, melynek van nemzeti hagyomány, vannak szokásai, erkölcsi elveik, mondom egy egész nép, mint elődsi féreg akar tenyészni és uralkodni!

Az országban a lopások, rablások nagyrészt bizonyosan cigányok követik el. És ezt teszik gyakran a visszatorlás megkísérlése nélkül. A káros inkább hallgat, semhogy bosszuállásnak, a pörlekedést nyo-

mon kíséző huzavonának tegye ki magát. Gondolkodjunk csak e fölött a kérdés fölött: a nép inkább eltűri a sérelmet, semhogy jogorvoslást keresne. Közigazgatásunk fájának gyökerét pusztítja-e valami, hogy nem nyújt annyi lombozatot, melyet érdemesnek tartana a nép fölkeresni árnyékaért a gonoszság pörkölő tűzének ellensúlyozására, vagy pedig a nép agyából hiányzik az értelem s nem látja saját javát? És van még egy baj: a nép erkölcsi érzetének fogyatékossága, mondjuk elferdült helyzete.

Falvainkban a bűn foglalta el a hatalom trónját. Ha valaki lopott, tekintélyes emberré lesz kortársai előtt a szónak persze legköznapibb értelmében: ha rabolt, vagy talán embert is öl, méltósága a tetőfokra emelkedik. Megalázkodás hangján beszélünk vele, mert a jó viszonyt őriznünk kell, miért nem tudjuk, holnap nem ránk keríti-e a sort. Ha bizalmaskodik, mosolygunk; ha gorombáskodik, hallgatunk. Lessük tekintetünk borus vagy derüs kifejezését s alkalmazkodunk hozzá. Ne méltóztassék azt hinni, hogy tulzottak ezen kép színei. Aki élt faluban, emlékezhetik rá, mily előzékenyen köszöngetett át reggelenként fegyházviselt szomszédjának.

A respectusból kijut a cigányseregnek is. Köztük van csaló, lopó, rabló, gyilkos; az ember sohse tudhatja, hogy a gonoszság melyik nemével áll szemben. A gazdának jól felfogott érdeke követeli, hogy mindeniket lekötölte maga iránt.

Nem kelt-e irtózatot az erkölcsiség ilyen csufos meggyalázása a keresztény vallás 2000 dik esztendejében? És a társadalom hatalommal felruházott szerveinek nem volna annyi ereje, hogy ezt a nyílt merényletet meghiusítsa, vagy megtorolja?

Tudom én, hogy az állam már többször tett kísérletet a cigánykérdés megoldására, de sikertelenül; tudom én, hogy

legáció mindenek fölött jövedelem forrás, a mikor a régi adósságok kiegyenlítődnének és alkalmak adatnak újabbak csinálására. Ezért van az hogy a diák szivrepesve várja az ünnepet és sátoros ünnepnek tartja az — elekeziót, mikor tudniillik az egyházak választása végbe megy. A mely sátoros ünnepről aztán nem hiányzott se a nóta, se a bor és unalomzöböl, mert sokra igen sok idő múlva jut a választás, előkerül még a — kártya is, ami különben amugy is csak szent könyv, mert — biblia.

Hogy azonban Bakócz Andrásnak most nem volt valami nagy kedve, mikor megtudta, hogy neki csak — Hársdomb „jutott”, az bizonyos. De azért miért szomorkodott volna felettebb. Nem is szomorkodott, csak azon gondolkodott és azután tudakozódott, vagyon-e lány Hársdombon, vagy ha az nincsen, van-e jó kompánia, ahol kedvére kimulathatná magát legalább — utoljára. Csupán csak ivótársakról gondolkodott, mert azt tudta, hogy bor lesz elég: minden jóra való egyházban csapra van ütve a fiatal karcos, meg aztán megtöltve a kis szüszűz verpelétivel, hogy a legátus kimulathassa, kipipálhassa magát. Mert annál nincs nagyobb szégyen, ha valamelyik egyházzól elhíresztelik a diákok hogy fősvény, nyomorult egyház. Ámbar olyan ekkleziásia is vagyon nem egy, ahol a legátus a rektor uramnál este szalonnát vacsorázik és éjjel a földön — hál.

Kedvetlenül érkezett meg, Bakócz András a maga egyházába, ahol a pünköszt szent ünnepek alkalmával a Szentlélek csudálatos kitöltését lesz hirdetendő. Olyan rozoga, kis, zsupfedeles házikók várakoztak reá és ütött-kopott fakeményeikkel mintha

szomoruan köszöntöttek volna neki. Am egy kissé mégis földerült az arcza, amikor a templomot meglátta. Kicsi volt az is ugyan, de szép, új, csinos, látszott rajta a gondviselő kéz munkája. De még jobban megörült, mikor a paróchiát meglátta: az is olyan egyszerű volt, mint amilyen a falusi népé, de tiszta, gondozott. És bent meglepte a fogadtatás. A tiszteletes alighogy észrevette onnan a pipatorium mellől, azonnal fölugrott, oda ment hozzá — megölegette, miközben egyiket ütessel hátra is veregette szeretettel, aztán illetően beszédet mondott:

— Szervusz öcsém Péter. Hát mégis csak megjöttél. No, nagyon szép volt tőled, hogy apád szavának engedél és eljöttél, hozzánk, meglátogattál bennünket. Tedd csak le azt a metyemotyódot és vágd magad kényelembe. Birike is jön mindjárt, csak egy kicsit rendbe hozza a szobádat.

A legátus csak bámult a nagy szeretet, meg a szapora beszéd miatt. El nem tudta gondolni, hogy a tiszteletes miként ismeri az ő apját, holott pedig az innen-onnan már két éve, hogy meghalt és aztán nem ezen a vidéken lakott, hanem fönt a magas hegyek között. Mindjárt észrevette, hogy tévedés van a dologban, köszörilte is a tor-kát, hogy majd bemutatja magát és kimagyarozkodik, de csak odáig juthatott el, hogy — de tiszteletes ur . . . mert a tiszteletes ur megint átvette a szót és nem is engedte beszédhez jutni.

— Sose tiszteletes urazz engem édes öcsém. Jóbarátom, tetszajtasom volt énekm a te édes apád, már annyit csak megérdemlek tőled annak okáért, hogy megurambátyámozz. Meg aztán szegtől-végtől még rokonod is volnék, talán tudod, hogy

a te dédapádnak az unokatestvérje az én nagyapámnak az unokaöcsése volt. No, nevéss öcsém, igaz hogy távoliak vagyunk, de vérszerinti rokonok. Hanem gyujtsál már rá no! Nagyon jó dohányom van. Hát a Mari nénéd hogy van? Mit csinál? Él még ugye? Tudod öcsém, én azzal veszedelmes összeköttetésbe kerültem, aminek majd házasság lett a vége, de a jó Isten megörzött ettől a lépésemről. És jó is, mert már akkor is olyan házsártos volt szegényke. Hát még most milyen lehet, Istenkém . . .

A legátus már látta, hogy nem boldogulhat másképp, rá hagyott mindent a tiszteletesre. Így történt aztán, hogy az utóbbi szavak hatásaképeu erősen bölíngatott a fejével, mintha azt akarta volna mondani, hogy biz ugy van az. Ekkor jött be Birike, a papkisasszony. Olyan falusi kis rózsza volt, gyöngye, hajlékony és illatos arcz mintha vérbe hintett tejjel lett volna bevonva, szeméi mintha az éjszaka sötétjébe lettek volna bemártva, ogai meg mintha remekbe csinálódtak volna elefántsonból. A legátus csak ámult s kis hija volt, hogy el nem pirult, de akkor már egészen zavarba jött, mikor a tiszteletes oda toltta egymáshoz őket, ezeket mondván:

— No, hát még meg sem csókoljátok egymást.

Mit tehetett aztán a legátus egyebet: odakapta ajakát a Birike ajakához és ugy tapasztalta, hogy az a csók hasonlatos vala a csurrantott mézhez és éppen nem kellett volna sokáig erőltetni, hogy ismét bele pákaskodjék abba a csorontatott mézbe. De ugy látta, hogy Birikének se esett valami nagy nehezére az a csókcattanás, csak egy kicsit elpirult belé, ami megint olyan csó-

van főherczegünk, ki vagyonát, méltóságát vetette abba a mérlegbe, melynek másik serpenyőjében ennek a maroknyi népnek szokása, ösztöne feküdt: és nem volt képes a mérleget megbillenteni. De ebből még mindig nem az következik, hogy hagyjuk őket szabadjukra. Nem ér itt semmit a humanizmus keztyűjébe bujtatott kéz. Le azzal a keztyűvel; nem a csalan levelét kell itt tépdésni, hanem annak gyökerét kell a társadalom földjéből felszakgatni. Ásót neki, ha ez nem elég, vermet, lejszét!

Az állam nem tűrhet meg keblében egy másik államot, a cigányság pedig az. A magyarnak úgy is az a baja, hogy kevés nála a beolvasztó erő, sok a türelem; — viszont sok a törvény és rendelet, de kevés végrehajtó közeg. Ha már a nemzetiségekkel szemben engedékenyeknek kell lennünk, de legalább a cigány ne csufoljon meg bennünket! Kergetni kell őket határrolhatárra, míg vagy letelepednek s tisztességes munkával keresik kenyerüket, vagy megzöknek.

A vörheny-difteritisz ellen-mérge.

(Érdekes gyógyítási kísérlet.)

A Természettudományi Közlöny június havi füzeté egy fölötté fontos közleményt hozott, amelyet ha kihámozunk az ő tudományos kifejezéseiből, megnevezéseiből, az ember ebben egy kiszámíthatatlan horderejű és gyakorlati értékű jótéteményt és egészségügyi védőeszközt nyer.

A közlemény a sejtméregről szól, melyet cytotoxinannak nevez. — Ezen elnevezés

alatt az állati és emberi szövetekben és nedvekben azon előforduló anyagokat érti, a melyek bizonyos sejtekre méregként hatnak, azaz ha valamely állatnak vérére, váladékát más állatba fecskendezzük, az ezt pár perc alatt megöli.

Ez a megsemmisítő hatás azonban nem csak akkor áll elő, a midőn külön állatok vérére hozzák egymással közvetlen érintkezésbe, hanem olyankor is, amidőn ugyanazon állat vérére fecskendezzük be abba, annak szervezetén belül is keletkeznek ebből a saját sejteire nézve ily méregként ható anyagok, a melyeket a közlemény autocytoxinoknak nevezne, de mint ilyenek a létrejöttelét tagadja, hanem ezt is csak haemotoxinoknak mondja.

A gyakorlati életre azonban, a tényleges hatás a fő, az elnevezés mellékes. — Egyik szervezetből a vérnek, vagy az általa okozott váladéknak a másikba való átvitele a gyógytudomány terén rég ösmeretes s a régibb időben keletkezett védőhímlőoltások, valamint a legújabb időben gyakorolt oltási védekezések mind ezen alaptól indulnak ki. Az oltással tehát emberi és állati szervezetben megölnék bizonyos szervezeteket, a melyek az ember s állat egészségére, életére különben káros befolyással, sőt megsemmisítő hatással lehetnének.

A védekezés tehát igen egyszerű, megölni azt, ami az embert, vagy állatot megölni készül. Legfőbb dolog ennél fogva felalni azon utakat, és módokat, a melyeknek alapján az emberi és állati szervezetben méregként ható anyagokat megsemmisíthetjük.

Az ut azonban mellyel e bacillusokhoz juthatunk, fölötté nehéz, mert a midőn oly idegen anyagokat keresünk, melyek őket megölik, a legtöbb esetben megsemmisítik azok az emberi és állati szervezetet is.

Van azonban egy igen egyszerű és

fölötté rövid ut, amelyben az ily megsemmisítést gyorsan eszközölnünk lehet.

Tudjuk, hogy a megölt szerves lények vére, váladéka méregként hat az élő szerves lény sejteire s azt rövid időn át megöli, amely mérget mi közönségesen hullamérgeknek nevezünk.

E hullamérgek pedig nem más, mint az előbb említett, haemotoxin egy válfaja. Ember, állat fajának hullamérgekkel beoltva vagy vére érintkezésbe kerülve azzal, vérmérgezés következtében legtöbb esetben elpusztul.

Ami áll az emberre és állatra nézve, ugyanannak kell állania a bacilusokra is. Azok is szerves lények lévén, tehát saját hullájuk mérgekkel, vagy haemotoxinokkal érintkezésbe hozva, az előbacilusokat, vagy azoknak váladékait, ez utóbbiaknak pusztulniok kell.

Az itt elmondottakat feltételezve, én e sorok írója, éppen egy évvel ezelőtt a Szegeden járványszerűleg pusztító vörheny-difteritisz alkalmával megbetegedett 5 éves kis fiamnál kísérlettem meg egy igen egyszerű gyógyeljárás módját, amely gyors és a legkedvezőbb sikerrel végződött. Kis fiam vörheny-difteritiszben megbetegedvén, oly rossz volt, hogy a kezelő orvos a legrosszabbtól tartott. A gyermek szája, torka tele volt difteritisz-váladékkal, úgy hogy a szava már érthetetlen volt, láza erős s a gyermek fölötté nyugtalan.

En ezen válságos időben a szájában levő difteritikus anyagból kivettem egy fél kávéskanálra való s azt erős Chlor-Káli oldatban addig kevertem, míg az egybeállott difteritikus anyag egészen foszlányossá nem foszlott, vagyis az alkotó bacilusokat megöltem. Most az erős Chlor-Káli oldatot vízzel felhígítottam s ezt egy fecskendő segítségével visszafecskendeztem fiam szájába és torkába, vagyis a megölt bacillusok

kolni valóvá rózsázta azt a kis bársonyos arcot.

Ettől kezdve aztán a legátus úgy szerepelt, mint rokon. A legbizalmasabb dolgokba is beavattatódott, a tiszteletes elárulta, hogy hány disznója hizik, hogy hány mázsát terem a köblöse, sőt még arra is tételt halvány célzás, hogy a Birike staffirungja majdnem készen áll, hát nem kellene sokáig várakozni annak, aki őt megkérné — kis menyasszonyának. És a kérő alatt alighanem a rokonná megtett legátus értődött. — Birike is bevitt a maga szobájába, ahová pedig emberemlékezet óta senki emberfiát be nem eresztett, megmutatott neki egy pár csecsebecsét, eljátszott előtte egy-két érzékeny dalt a zongorán, aminőket a falusi kis lányok kedvelnek s aminők a nagymamák idejében valának módosak, sőt oda adta az emlékkönyvét is neki, hogy abba a „Péter“ írjon valamit. De az a valami nagyon szép legyen ám.

Közben azonban, hogy esteledni kezdett, a tiszteletesen még mindig nagyobb, még nagyobb izgatottság mutatkozott. Alá s följjárt a szobában, hogy csak úgy dongott a csizmájának a dobogása, homlokát pedig magasra fölhuzta és a fejét hátulról kezdte vakargatni, mint akit valami kellemetlen dolog ért. — De aztán mégse tudta sokáig megállani szó nélkül.

— No nézd csak kedves öcsém. Ez a legátus! Hogy még ilyet! Még sohase maradt el. És most nem jön. Pedig már meg kellett volna jönnie. Mit csinálók én aztán, ha nem jön meg? Hogy prédikálók én az ünnep második napján is? Hogy még ilyet!

És járt izgatottan a szobában alá s föl, homloka gyöngyözött az izzadságtól. A

legátus meg csak nevetett — befelé és szerte volna meggyölni a tiszteletet, aki maga okozott magának ekkora hinárt, amibe úgy belepottyana, hogy ki se tudna mászni belőle ha nem segítene rajta. De azután mégis csak megsajnálta.

— Sose aggódjék édes urambátyám. ha esetleg nem talál is jönni a legátus. Majd prédikálók én helyette. Hiszen valamikor diákkoromban én is értettem ahhoz!

Az öreg ur csak megállt és úgy nézett Bakóczra. De amikor elgondolta, hogy nem éppen lehetetlen az, amire édes ura öcsése ajánkozott és hogy neki is eszébe juthatott volna biz az, nagyot ütött a homlokára és elnevette magát. Örült is azonnal, hogy a bajtól könnyen megszabadult. Majd hogy meg nem ette a legátust, úgy összevissza ölelte. És azután előkerült a pinczéből az óros, ami becsülettel adja a bort. Bizony szépen elpityizálgattak éjfélig. A legátus is pompásul beleélte magát a helyzetbe s eszébe se jutott, hogyha véletlenül csakugyan előkerülne a valódi rokon, milyen nagy összezavarodást idézhetne az elő. — Odakerült Birike mellé. Szép lassan, titokban kezébe vette kis kezét s néha-néha leejtette szájából a pipát is, hogy le kelljen hajolni és az alatt megcsókolhassa azt a parányi kis remekművet — az asztal alatt. És úgy hallgatták az édes urambátyámnak érdekes történeteit, melyek legnagyobb részt az ő ifjúi életéről szóltak vala . . .

. . . Másnap prédikálni kellett a „rokon“-nak, Biz az olyan szépen elmondta a prédikációját, hogy az öreg se különben a magáét. És csakugyan az öreg gyanakodó ábrázattal nézett a legátusra, mikor kijött a

templomból s aztán a hangja is olyan fűrkésző volt, mikor ezeket mondta:

— Ha nem tudnám, hogy jegyző vagy, édes öcsém, Zsongóréten, biz i ten azt hinném, hogy teológus diák voltál valaha!

Természetes, hogy odabent jót nevettek az apa mondásán: Birike is, meg a legátus is. És nagyon csodálkozott a papkis-asszonyokon, hogy az apa úgy megütöközött „Péter“ szép prédikálásán, amikor hát egy művelt ember ha prédikál is, csak szépen prédikálhat. Péterről meg szentül meg volt yőződve Birike, hogy — művelt ember.

És a legátus egészen jól érezte magát. Boldog volt, jókedvű volt. És boldogságában észre sem vette, amikor az ünnep elmúlt. Csak a mikor lefeküdt, másodnap éjjel is félálomban gondolkozni kezdett a történetek felett, csak amikor eszébe jutott, hogy milyen állítva jutott be egy család titkos dolgaiba, hogyan beszélt hizelgő szavakkal Birikéhez, hogyan vallott neki szerelmet, hogyan kérte meg a kezét s hogyan kapta meg eljegyzésük zálogául az első csókot, a mi már nem tekintődött rokoninak, — csak akkor hökkent meg egy kissé. De nem sokáig háborgatta a lelkiismeret. S azon sem sokáig gondolkodott, hogy mi minden lehet még ennek a vége. Nyugodtan huzta szeméire a takarót s elkezdett szundikálni.

De nem aludhatott sokáig, mert rövid idő múlva valami morgás féle zaj, heves szitkozódás verte föl az álmából. Idegen hangokat hallott, erős vitatkozást egy már ismerős hanggal, ami nem volt senkié másé, mint az öreg tiszteletesé. Azonban nagyon álmos volt, le-leragadtak a szeméi minduntalan és úgy érezte, mintha álmában hallaná azt a vitatkozást. Hanem egyszer csak ke-

hullamérgével haemotoimjával érintkezésbe hoztam az élő bacziilusokat, hogy így mérgező hatást gyakoroljon ezekre.

A föltevést a következmény beigazolta. A befecskendezést követő fél óra múlva az egész fehér bevonat levált, az anyag elvesztette nyúlóságát, sőt az egyik mandula már egész tisztán, bár erős vörös színben látszott. A gyermek sokkal könnyebben lett, láza szűnt, ő maga nyugodtabbá vált. amelyet egy újabb befecskendezés csak fokozott úgy, hogy délfele az egész száj, mindkét két mandula s torok tiszta volt a fehér váladéktól s midőn a kezelő orvos meglátogatta fiamat déltájon, csudalkozott a gyors fordulaton.

A gyermek elég gyorsan felédült és semmi utóbajt eddig nem tapasztaltunk nála.

Ez eljárásomat elmondva a kezelő és több orvosnak, ők a gyógyulást nem ennek tulajdonították, úgy, hogy magam is, mivel több esetre nem hivatkozhattam, ez eljárásomról hallgattam.

Jelenleg azonban a sejtmelegreől olvasva lényegileg eljárásom helyeslését látom abban s a haemotoxinnak keresztelt méregben vagyis az általam használt eljárás folytán keletkezett anyagban a vörheny diftériusz s megfelelő eljárással még más betegségek ellenmégét is látom fölfedezve. Azért most közzéteszem ezen egyszerű eljárás s nem lehetetlen, hogy ezen utat követve, több szülő is fog úgy örülni, hogy gyermeke a veszedelmes betegségből kiépült, mint én örültem akkor, a midőn gyermekemnél a hirtelenül történt kedvező fordulat beállott.

Vozáry Pál.

NAPI HIREK.

A szerkesztőségéből.

Lapunk felelős szerkesztője elutazott Kedden tér vissza.

ményen csattant föl odakint az öreg tiszteltes hangja, mert durván kiáltott től ilyenképen:

— De hát akkor ki az a kötnivaló odabent, aki engem megesalt?! . . .

A legátusnak azonnal kiment az álom a szemeiből. Tisztán látott, tudott mindent egyszerre: tehát az igazi Péter jött meg. No, ugyancsak megvaratta magát és ha egy kicsit késik, alighanem örökre elkésik. Gondolkozásra azonban nem volt idő, kiugrott az ágyból nagy hirtelen, egyik kezebe csizmát, másikba nadrágot, meg egyéb szükségest és — és a másik perczben már üresen találta a szobát a tiszteltes, az ablak meg tárva-nyitva volt . . .

És a legátus másnap üres zsebbel volt kénytelen belordulni a cétus ajtaján. Hitelezői vérszomjas vadakként már akkor mind a nyomában voltak a kontóikkal (mert a legátiónak az a hátránya van a diákra nézve, hogy elmulásukkal föltámasztnak valamennyi szabót, cipészt egy rakás számlával egyetemben.) Alig maradt annyi ideje, hogy agyba vethette magát. Amikor aztán szemére huzván takaróját, keserves fájdalommal kezdte énekelni: . . . Ments meg uram engem a gonosztól . . .

A történeti hűség okaért fel kell jegyeznem, hogy két év múlva Zsongóréten elhalálozván a pap, Bakócz András választották meg az elköltözött utódául. Amidőn Birike mégis csak a Bakócz András felesége lett.

Iskolaszéki ülés.

A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke f. hó 7-én délelőtt ülést tartott az egyház tanácssteremben. A tagok majdnem teljes számban megjelentek.

Első sorban Jeney Miklós jegyző olvasta fel a mult presbyteri gyűlés határozatát, mely szerint iskolaszéki elnökül ideiglenesen egy évre Kiss Albert válarztott. A felolvasás után Kiss Albert emelkedett szólásra. A helyzet és a körülmények hatása folytán fogadta el — ugymond — a megbízatást. Mivel csak ideiglenes intézkedésről van szó, nem érzi most feladatának, hogy reformszerű, végzetes programot adjon. Majd, ha az iskolák fejlesztésére vonatkozó bizottsági javaslat a városi közgyűlésen is tárgyalva és elfogadva lesz, jön el az ideje, hogy a további teendőket megbeszéljük. Most csak rámutat általánosságban, azokra a panaszokra, melyek a helybeli lapokban név nélkül, év alatt napvilágot láttak s a mely nyilatkozatok úgy őt, mint az iskolaszék minden egyes tagját, aggodalommal töltötték s tölthetik el. Megkérdezte e tárgyban úgy az iskolalátogatót végző egyházmegyei küldöttséget, mint a vizsgákat vezető lelkésze-et s mindkét irányból azt a választ nyerte, hogy elemi oktatásunk a tanítás eredményét illetőleg csaknem minden iskolában magas színvonalon áll. Közli ezt, mert hiszi, hogy e nyilatkozatok az iskolaszék tagjaira is megnyugtatólag hatnak. Azok a bajok, melyek a panaszra okul szolgáltak s amelyek tevesen lettek világgá bocsátva, lankadatlan munka, kitartó küzdés által rövid idő alatt gyógyíthatók lesznek. Ezeket orvosolni tekinti legfőbb s első feladatának s kéri az iskolaszék támogatását. Azon óhajának kifejezése után, — hogy az iskolaszék vele egyetértve fog munkálkodni iskolaügyünk felvirágoztatása érdekében, a gyűlést megnyitja.

Tanítótestületi elnökül a betérjesztett három jelölt közül egyhangulag Kaposztás Imre választott. Az új elnököt Kiss Albert meleg szavakkal üdvözölte. Ezután folyó ügyeket intézett el a közgyűlés a tanítók fizetésének kimutatásáról és a körpótlékok rendezéséről. Elnök bejelenti, hogy három heti szabadságot kért és kapott s ez idő alatt Dicseffy József fogja helyettesíteni. Tudomásul vétetett, Ezzel a tárgysorozat ki lett merítve s elnök a gyűlést a jegyzőkönyv hitelesítő megnevezése után — befejezettek nyilvánítá. Referens.

Személyi hir.

Boczko Sámuel rendőrfőkapitány ma elutazott és távolléte alatt Végh Gyula h. rendőrfőkapitány helyettesíti, a ki ezen hivatalos teendőket is a bünyügyi osztálynál levő helyiségében végzi s ugyanott tart hivatalos órákat a távollévő főkapitány helyett is. E körülményt az ügyes bajosemberek érdekében tesszük közhírré.

A debreczeni zeneegylet haegversenye.

A debreczeni zeneegylet Szombaton és vasárnap tartotta hangversenyét Németh András jőnevű vendéglőjében. A fiatal együttes különböző darabokat játszott jóösszetartással és nagyon megnyerte a zenekedvelő közönség tetszését. Minden szám után zajos taps és éljenzés jutalmazta a buzgó tagokat. Továbbra is sikert kívánunk a fiatal és hézagpótló együletnek.

Rendőrsparancsnokok mozgalma.

A debreczeni rendőrsparancsnokok fizetés javítást kérnek, mert eddig nagyobb és felelősségterhebb szolgálat mellett sem

kaptak többet, mint a közrendőrök. A rendőrsparancsnokok küldöttsége tegnap Varga István vezetése alatt tisztelgett a hatóság vezér férfiainál, hangsúlyozta a rendőrsparancsnokok nehéz helyzetét s kérte a támogatást. A küldöttség mindenütt szíves fogadtatást talált s reményt nyújtó biztató ígéretekot kapott.

A Bocskay-kerti mulatság.

Debreczen legfiatalabb nyaralóhelyének a Bocskay kertnek gazdái rendeztek szombat délután fényes sikerű mulatságot Olvasókörük javára. A kirándulókat külön vonat vitte ki a telepre, a hol feljelvényezett rendező sereg, diadalkapu alatt a Magyar Testvérek bandája élen várta a vendégsereget. Először a telepet mutatták meg, azután kezdetét vette a mulatság, a mely annyi-féle volt, hogy szinte lehetetlen volt mindent megnézni. Volt ott szavalat zene, confetti, serpentin, tűzijáték és bicikli verseny. Ez érdekelte legjobban a közönséget. A versenyt a „Polgári Kerékpáros egyület” rendezte. Első lett Kovács Gábor, a ki a 11 km. hosszú utat 28 percz 30" alatt futotta be. Második Horváth Antal (29'), harmadik Zeizug Lajos (29.40"), Lehmann Gusztáv (30'), Vasfalvy Elemér (30'20"), Groskó György, Dézsi Lajos, Joó Tibor, Szücs Sándor, Szegedi Lajos, Egressy Zoltán és Vági Izsó. Este 8 órakor vette kezdetét a vacsora, a mely éjjeli 2 óráig tartott, majd ismét különvonatokra szállva tért haza a felvidá. nül' társaság. Az egész ünnepélynek — melyre büszkén emlékezhetnek vissza a Bocskay keriek — gyönyörű idő kedvezett.

A debreczeni állami tisztviselők értekezlete.

Az a nagy mozgalom, a melyet az egész ország állami tisztviselői indítottak anyagi helyzetük javítása végett, hozzánk is elhatott. Már régebben érezték a debreczeniek, hogy nekik is csatlakozni kellene az általános mozgalomhoz, de szombatig nem volt senki, a ki kezdeményezte volna a dolgot. Szombaton Lengyel Imre ny. trvszéki bíró által szétküldött körlevelekre száznál több tisztviselő gyűlt egybe a Jogász-tisztviselő kör helyiségében, hogy helyzetének javításán tanácskozzék. Először a tisztikart választották meg. Elnök lett Kazinczy Gábor kir. táblai bíró, jegyző Bródy Henrik törvsz. irodaigazgató. Az elnök megköszönte Lengyel Imrének, hogy összehívta az értekezletet és indítványt tett a mozgalmat vezető bizottság megalakítására, mely a következő tagokból alakult meg:

Miskolczy Lajos kataszteri felügyelő, Horváth István, Deák Ferencz törvényszéki bíró, Kondor Zsigmond aljárásbíró, Laczkó Károly főreálisk. tanár, Vinnay Géza kulturmérnök. Hadházy dohánygyári igazgató, Csánky Viktor tanfelügyelő, Kerpely Kálmán gazd. int. igazgató, Esemann helyettes pénzügyigazgató. Dobieczy Sándor üzletvezető, Székely Ferencz kataszteri mérnök, Barta Ferencz adótárnok, Kovács Gábor vámhivatali főnök, Csath Zsigmond postafőnök, Popovics Vazul vasuti postafőnök, Unger Gusztáv táblai bíró, Szegheő István táblai tanácselnök, Naszády Iván táblai bíró. Potorán István táblai bíró, Ijgyártó Sándor főügyész. Szücs Miklós törvényszéki elnök, Harsányi Gusztáv törvényszéki bíró, Ferenczy Lajos járásbíró, Udvarhelyi Dezső kir. alügyész, Boczán Elemér állomásfőnök, Géresi Kálmán tankerületi főigazgató, Latinovits Géza főmérnök, Pető Lajos, Havlicsek József doh. beváltó felügyelő, Szakoleczay János doh. beváltó kezelő, Steinacker Sándor számtanácsos, Szabadfy Kornél p. ü. őri főbiztos Sztancsek János táblai bíró, Oláh Imre anyakönyves,

Heinrich József szőlőtenyésztési felügyelő, Kenézy Gyula dr. bábaigazgató, Barta István állattenyésztési felügyelő.

Aztán a leendő kongresszuson való képviseltetés módzatairól vitatkoztak. Harsányi Gusztáv törv. bír. indítványának mellőzésével Miskolczi Lajos indítványát fogadták el, Hadházy Ferencz módosításával t. i. felkéri a helyi bizottságot, hogy közülök minél többen, de legalább tizen menjenek el és szívesen látják az önként csatlakozó bizottsági tagokat is.

Egyéb megbeszélni való nem lévén, Kazinczy elnök erre a megjelentek érdeklődését megköszönve, az értekezletet délután 6 órakor berekesztette.

A sertésvásártéri vasút.

A sertésvásárrérré vezető iparvágány építését engedélyező belügyminiszteri végzés ma érkezett le a tanácshoz.

Színésznövendékek előadása.

A debreczeni ingyenkenyer-alap javára műkedvelő előadást tartott szombaton egy részint itt időző színi akadémiai növendékekből, részint műkedvelőből összeállott lelkes kis csapat, Sudermann „Otthon-”ját választották ki előadásul. Nagy fába vágják fejszéküket és dicséretes buzgalommal elég tisztességes sikert értek el. A hölgyek közül különösen a Magda szerepét játszó műkedvelő Menyhárt Rózsika tűnt ki, a ki különösen a drámai erőt kívánó jelenetekben ért el nagy sikert. A Kellerrel való jelenete utá nyílt színen is megtapsolták. Jó volt Györfly Rózsika is. A férfiak közül Gabányi Jenő színésznövendék ért el nagyobb sikert a Schwartz nehéz szerepében. De tisztességesen megállta helyét Hidveghy Mátyás is Keller tanácsos szerepében. A többi szereplők Alberti Laura, Vendhovszky Francziska, Bogdán Rózi műkedvelő buzgalommal játszották meg kis szerepüket. Csak közepes szamu közönség nézte végig az előadást, pedig a bator kis csapat vállalkozása nagyobb buzdításra is méltán rászolgált. Az előadást táncz követte, a mely a reggeli órákig együtt tartott a jókedvű társaságot.

Öt ember vizbefulása.

Vedresházán vakációztak Nagy Gyula, Kovács Bálint gimnáziumi tanuló; továbbá Böresök Ferencz teológus, Vastag Sándor technikus, Fábry Sándor és Szilasi Tamás gazdasági akadémiai hallgatók. A hat fiatal ember elhatározta, hogy kirándulnak a Tisza tulsó partján levő erdőbe s ott egy kellemes napot csinálnak maguknak. Ki is mentek, halat is fogtak, el is készítettek meg is ették. Azután vidáman poharaztak a magukkal vitt borból. Csak éjfél jutott eszükbe, hogy haza is kéne menni. A tulvidám kompánia gyermekes jókedvűséggel himbálta a csolnakot addig míg az felborult. Többen tudtak ugyan közülök uszni, de csak Fábry Sándor bírta elérni a partot. Jó negyed óráig futott, míg segítséget tudott kapni, de már késő volt, társai a vízbe fultak. Tetemeiket reggel lopták ki a felállított örök. Öt család gyászolja a szerencsétlen kirándulás következményét, köztük Böresök Ferencz, kinek egyetlen gyermeke veszett a habokba.

Meglőtt kondás gyerek.

Sajin Lajos szováti illetőségű 13 éves kondásgyerek tegnap délután tisztálkodás végett bejött Debreczenbe. Dolgát elvégezvén igyekezett hazafelé Kovács József ebese 49 sz. tanyájára. Utja Barna Mihály földjén vitt keresztül, ki valószínűleg nyulra lesett és véletlenségből az akkor éppen ott haladó Sajint találta. —

Kétszer lőtt a sréttel töltött fegyverrel és elég súlyosan megsebesítette a fiút, a kit behoztak a kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy 30 srét hatolt a testébe.

Tudomásul.

A debreczeni ev. ref. egyház összes hivatalos helyiségei takarítás és javítások miatt, folyó hó 11 dikéig zárva lesz.

Tanítók jutalmazása.

A tegnap tartott ev. ref. iskolaszéki gyűlésen tárgyalás alá került a Szikszay-Gáll alapítvány is, melynek kamataiból évenként egy főiskolai s egy utcai tanító 100—100 koronával jutalmaztatik. Igen helyesen jegyezte meg egyik theológiai akad. tanár, hogy azok az ifjak, kik még iskolai fegyelem alatt állanak s tulajdonképen nem is tanítói pályára készültek, nem kelhetnek versenyre jutalmazás végett a hivatott tanítókkal. A többség azonban ragaszkodott az alapítók levél intenczióihoz, melynek kiállítása óta pedig alaposan megváltoztak a viszonyok s ha csak az egyháztanács másként nem határoz, marad minden a régi ben.

TÁVIRATOK.

Megbüntetett csodadoktor.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, július 8.

Godam Kadert a gyorsan hírnévre kapott indiai csodadoktor ma furcsa meglepetés érte, ugyanis a hatóság be nem jelentett orvosi praxis gyakorlásáért négy napi fogságra és 600 korona — hatvan napi fogságra átváltoztatható — pénzbüntetésre ítélte. Megbüntették dr. Knoepfelmacher Gyulát is tisztességtelen reklamért.

Nagy szenzáció a bécsi börzén.

Budapest, július 8.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A bécsi börzén óriási riadalmat keltett, hogy egy milliókkal bíró borsgyáros Flesch megbízást adott harmincezer darab értékpapir vásárlására. Nem tudták a dolgot mire vélni és nagy spekulációkról kezdtek titokzatos hírek terjengeni, de csakhamar kiderült, hogy Flesch megőrült.

Hohenlohe herceg halála.

Budapest, július 8.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Ragatz schweizi fürdőben Hohenlohe Schillingsfürst Károly herceg ma reggel nyolczvankétesztendős korában elhunyt. A számos részvételtávirat közt II. Vilmos német császár, I. Ferencz József, Margit özvegy olasz királyné telegrammjai az elsők között érkeztek.

Koritovszky temetése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, július 8.

Koritovszkyt tegnap délután temették. Dancovics Matild, a ki Stanislauból megszöktette és legujabb szerelmese Prachtl Anna koszorukat hozták a koporsóra.

Fürdőbe!

Elérkezett a fürdőzés évadja, mikor mindenki, aki csak teheti, iparkodik hátat fordítani a fülledt levegőjű, poros városnak s valami árnyas fürdőhely gyógyerejű habjaiban keresni fáradt tagjainak üdülést, kimerült szellemi erejének pihenést és felfrissülést. És a fürdőzés évadjának beköszöntésével megújulnak azok a panaszok is, hogy tehetősebbjeink, vagy akik azoknak szeretnek látszani, még mindig kiváló előszeretettel keresik föl a külföldi fürdőhelyeket, jóllehet a természet hazánkat is megáldotta mindenféle hatásos gyógyító forrásokkal, gyönyörű nyaraló és üdülő helyekkel. Igaz, hogy a magyar fürdőhelyek néhány év óta kezdnek jó irányban fejlődni; ámde ez a haladás olyan csiga lassúsággal megy, hogy minden alkalmat és módot meg kell ragadni fürdőink ügyének előbbrevitelére. A közép-osztály még szívesen keresi fel bajainak orvoslása végett a hazai fürdőket, de a jobb módúak, kik talán egyszer másszor próbáltak is hazai fürdőket, szívesebben mennek külföldre és idegen népek között csillogtatják bőkezűségüket és oda viszik a magyar pénzt. Pedig alig létezik a külföldön olyan gyógyforrás, a melylyel egyértékű, vagy sok esetben kiválóbb is ne találkoznék Magyarországon. Hisz mintegy 400-ra megy gyógyforrásaink száma, köztük több kiváló specialitást képező, mondhatni csudahasú vízzel, mégis a magyar fürdők csak tengenek-lengenek.

Ha kutatjuk a hazai fürdők elnéptelenedésének s a haza közönség körében eszelhető külföldieskedés okait, első sorban is arra a körülményre kell utalnunk, hogy közönségünk nagyon kevésé ismeri hazai fürdő- és üdülőhelyeinket s e részben végtelenül nagy mulasztás terheli fürdőtulajdonosainkat, hogy a mai kor kívánalmainak, a reklámnak oly kevésé hódolnak. A legkiválóbb ismertető művekben, a melyek külföldiek számára az európai fürdőket ismeretik a magyar fürdők közül alig 4-5 van felemlítve, sőt még idehaza is annyira mennek az indolenciában, persze csak a saját kárukra, hogy csak a legfelkapotottabb, u. n. divatfürdők hirdetnek, a többi életjelet sem ad magáról, így aztán nem csuda, ha csak elvetve akad egy pár látogató hazai fürdőhelyeink legtöbbszörében, amelyek annyira az ismeretlenség homályában rejtőzködnek, hogy még orvosaink sem igen ismerik őket s így betegeiket sem küldhetik oda. Aztán közkeletű frázissá lett, tehát van valami alapja, hogy hazai fürdőink legtöbbszörében nincs meg az a kényelem, a melyre a beteg, az üdülést és szórakozást kereső egyének szüksége van és milyen a külföld majd minden fürdőhelyén megtalálunk. S ennél talán még általánosabb és jogosultabb az a panasz, hogy a magyar fürdők nagyon is megregrágak. Sokat kell fizetni a nem épen kényelmes lakásért és sok mindenféle cizmet találnak ki, hogy a fürdőző közönséget megszarolják. Drága általában véve az élvezés is, ami annál bosszantóbb, mert a drágasággal rendszerint karöltve jár a silányság is. Már pedig üdülő embernek drága pénzen venni mérget, egyáltalában nem ajánlatos dolog.

Ezekből a többrendbeli és mindkét részről hangoztatott panaszokból aztán előáll az ugynevezett circulus vitiosus. A fürdőző közönség ugyanis azt mondja, míg a magyar fürdőkben kényelmet és olcsóságot nem találok, addig megyek a külföldre, a hol mindez kínálkozik. Viszont a fürdőtulajdonosok és bérlők azt mondják: hogy nem a magyar fürdőközönség tömegesebben mig

látogatja a magyar fürdőket, addig nem nyujthatnak kellő kényelmet és olcsóságot, mert a kényelmi berendezések nagy költséget igényelnek, a mi csekély látogatott közönség mellett elveszett pénz; olcsóság mellett pedig szintén nagy forgalom képes a rendes polgári hasznot biztosítani.

Legyen tehát a közönség annyira hazafias, a fürdőtulajdonosokban pedig legyen annyi vállalkozási szellem, hogy egyik sem maradjon a várakozásnál, hanem közeledjenek egymáshoz. Különösen azok, akik nem betegség okából keresik fel a fürdőket, áldozzanak egy kicsit hazafiságból és engedjenek kényelemszeretetükből; viszont a fürdőtulajdonosok igyekezzenek fokozatosan javítani az állapotokon. Hiszen az ő hasznuk, ha jól berendezik, minden kényelemmel ellátják fürdőiket, mert hiszen oda tudni fog a közönség.

Igazán vétek a természetnek annyi megbecsülhetetlen kincsét kiaknáztatlanul hagyni. Ha Magyarország a természet adományait a maga hasznára fordítani tudná, milliókra rugó idegen pénzt szerezhetne, míg így mi viszünk ki évente milliókat idegenbe a saját pénzünkből, a melyre pedig idehaza igazán égető szükség lenne. De hát ehhez egyfelől jó adag sovinizmus, másfelől pedig életszerű vállalkozási kedv és egészséges üzleteti szellemre lenne szükség; pedig a magyar arról nevezetes, hogy nagyon lekészt arról a helyről, ahol a Mindenható ezeket a jó tulajdonságokat osztogatta az életszerű nemzeteknek.

CSARNOK.

Egy iskolai kaland.

(Elbeszélés a régi debreczeni diákéletből.)

Irtá **Kuthy Lajos.** 7.

Midőn a portán tu'lett, feltáru'lt lelkében az üres világ; s ő pillantás nélkül bámult bele, mint a birka, mikor az esztren-gából kilökik.

Azt a kedves gilit, gondolá, uem hagyom szó nélkül. Mielőtt nyakamba akasztanám sorsomat, beszélnem kell vele. De miként? Ha oda megyek, apja gyanu a jó, s még tán nagyapja is, pedig, mint a szürszabó mondá, az a ház kalapja. Irok s megbeszélésem mily szép, mint szenvedek; s mily szükség látnom. Cselekedeteimet nem írom meg, hiszen becsületemről lerantanám a bőrt. De hátha levelem apjához téved?.. Az szörnyű lenne. Semmi! tudom a szent könyveket kedvellek. Bölcs Salamon atyánkfiaiból veszek szavakat.

Levele így hangzik:

„Ékes Marsa leányasszony!

Midőn irtál, midőn akartad hogy menjek, repültem. (Bocsáss meg a „te” ezimért, ha tollamon nem engedném kijöni, könyökömön törne keresztül. Hiszen Erbiát is így szólítá Agétas.) Ama szörnyű éjnek láttalak, de hantgot nem adtam. Láttalak mondom: s eszembe juta a Példab. V: 19. verse: „Lészen a te feleséged, mint a szerelmes nőszarvas, és a kedves vad kecske. Igen igen; hajad hasonló a kecskének nyájához, mely Gileád hegyéről lenyiri (vagy lenyirte) a füvet. a te szemeid, mint a galambok szemei, téjben mosattak meg; a te arczaid hasonlatosak a drága füveknek tábláihoz, és a te orrod a Libanus tornyához, mely néz Damaskns fele. Mint a vörös czérna a te ajkaid; és a

te beszéded ékes, mint a pomagranát-nak darabja.

Hasonló a te nyakad a Dávid tornyához, mely építettett fegyveres háznak, melybe ezer paizsok függesztettek fel; mint erős vitézek paizsai. A te lábszáraid mint a tiszta arany fundamentomon álló márványkőből csinált oszlopok. Oh mely szépek a te lábaid a sarukban én galambom; megsebesítették az én szívemet én hugom, én jegyesem, vagy még nem jegyesem a te szemeidnek egy tekintésével, a te nyakadon való egy aranylánczsal, vagy akarám mondani, bársonymadzaggal.

Elég az hozzá, hogy jer el este nyolcz óra tájban a szürszabó sógorhoz, hadd jeleatsem meg neked törődött szívemet, hadd mondja meg neked a maga cselekedeteit a te hiv és szomoru

Lukácsod.”

Este a szürszabónál vala Dongódy. A kis Mátyás, hajdani tanítványa, sutban zokogott; a szürszabó rendkívül pipázék, jeléül, hogy elégedetlen. Ékes Lukács ur pedig, megkönnyülve a vallomások könnyüi által, várta lélekszakadva, mi iraték róla és Marcsáról a sors könyvébe.

Pontban nyolcz órakor megjelent a várt szüz... nagyapja: egy ridég szinehagyott timár, kinek arczbőre csávájából látszék kikerülni.

— Dongódy uram vétett a sinai kötblák ellen, — kezdé fontos gordonhangjával. — Nem nyilvánon mondja-e a X. parancs: „Ne kivánd felebarátod házat, se barmát, valami az ő kapuin belől vagyjon.” Avvagy nem belől vagyjon e pedig Maria az én kapuimon? S avvagy nem vagyok-e felebarátja Dongódy urnak. Miért nem kérte a jószágot istennevében attól a kié? Miért ír csapodárságot az ártatlan asszonyi állatnak, mely drágalatosan virít, mint a liliomszál, melyet még egyszer sem törtek le? De hisz uram bocsásd, csapodárságot még sem írt; a levél tisztességes sora kimentti.

— Máriánk levelet soh'sem írt, hisz a bárány nem is tud írni. Azt a sátán hazudta, vagy pajkos diák-ember, ki a sátáné. Azonban a szüz már régen szemet vete Dongódy uramra; s ha odafené úgy végeztetik, egy hajszál sem fog leesni fejeröl, míg annak jegyesévé érik, ki nékie válaszva vagyjon. De isten nem így szerzé a szent házasságot, mint az uram gondolja. Verje meg elébb a maga ezret, ha nem tizezret; s ha lesz mit aprítani a tejbe, jelentse magát, mint a keresztyén kerökhöz illik. Ha kegyes Jakób lesz, én nem leszek kegyetlen Lában. S ha hét évig elég értéket szolgál, nem fogok másik hetet kívánni Rachelért.

Reggei hét órakor a mezőn vala már a vándor Lukács, s egész vagyona botján függött.

Vége mindennek; gondolá hidegkeserőn. Egy kilépett diák, bizonyítvány nélkül: kilépett vagy kiesapott, az mindögy! Nyugtom, jövöm, becsületem oda. Becsületem? Nem tisztán áll-e lelkemen a védett önézet? Követtem-e vétket erkölcs, polgárzat vagy felebarát ellen? Bünöm-e, ha ifjuév s nevelés miatt könnyelmű valék? Bünöm-e, ha az iskola, mely képezni akart, egy gondatlan bottás eredményeért embertelen arányban fenyít? Bünöm-e, ha nevelési hanyagsága mellett, a tribunali szigor vétkes túlsúlyban? Nem, soha... Ki Isten képere van teremve, annak itéletében ily rendszer becsületet sem ad, sem veszen. Igaz, nem tanultam De miért valék erőltetve holt, czél- és sükertelen tanokra, melyekhez sem

hivatás, sem akaratom nincs? Mily nyugodt s hasznos polgár leentem egy gyár gépei közt, vagy a tenyésztő osztályok valamelyikében. De nem késő. Mit mások hibáztak helyrehozom. Becsem megvan, ezt magam vehetném el: de híven védtem őt. Önbecs és szerelmi remény! E kettő tetterőre gyujt, főlemel, sikerhez segél.

***

Mult nyáron igen meglepett a hypochondria. Kedvem nem volt; nyugtom elhagyott; semmi sem tetszék. Haragos, csüggedt, életunt lettem. Szavam telve lön rejtett fulánkkal, guny és sértegetés szenvedelyemmé lön, s minden futott tölem. Orvosom javasla: járjak sokat, egyem keveset, s ne gondolkozzam. Veralkatom irányában ez igen annyi volt, üssem agyon magam s szaladjak el. Mint halandótól telik, erőkdém. Erdély határhegyein vándorlék. Másztam a bazalt-szirteket, miken a vész elronyollik, s hasonlítám hozzá a gyáva testmüvet, mely egy meghülestől szörnyet hal. Lenéztem a fellegszárnyak közül. Látám az erdők ruháit, a kedvtelt lombmezöt, melyen a bö élet épen oly szinlett, s hozzá vetém kedélyét a sárga tudósnak, ki mindent májfolton által néz; s önderü helyett másokat gyötör. Valóban a növény és ásványország boldogabb az állatokénál,

Egy délután veletlen hegyi vész ért utól. Fekete-kék felhők tödultak, s hamarább mint mondom, egyetemes szemfedél lepte a láfkört. Dörgés rohant fel, mintha világtábor löne ostromot. Csattogó tapsai közt vad zápor és jég eredt meg, s itt örült jelenet kezdődék. A vész bögött: felmarkolt szirteket vágva a szakadt felhőbe, melynek omlatag vize tördelt rudakba csapott tölgyeket ásni fel százados ágyából. Most arzuhatag támadt, s szédült rohamban vágódott egy bérkzhez, porrá törve minden cseppjeit. Rojtjait felkanyará a szél, mint egy rongyos vitorlát. A gyertyánfák dereka repedt, ropogott, hasábos törésben szakadva szét, melynek szilánkjait rögtön guzsza facsará a szél. Haragvörössen gyultak szomszédomban sziiáj villámok, s aczélkékedés után szikrázó czikk-czakban fehéredtek el; lelepeztve egy hasáb bazaltot. Én egy bikkágha fogódzám, mely a törzs töven nőtt; s néhány perczig menedékem lön. Rövid ostrommal széttépte a szél, mint egy szál czérnát s darabjával hónalyig iszapba vágott, mit a medereserelő zuham egy szirtöbölbe vert.

— Nagy Isten, hova legyek? sikoltám kétségbeesve átfazás s tehetlenség miatt.

Békével uram, ha a természet magához jövend kimentem őt; — monda egy zömök vörösbarkós férfi, kit a rohanó arcafranginkeresztül egy szirtürbe láttam.

Végre a vész körme felrepezte itt-ott a felhöt s rongyait elsepré az orkán, élökében öltözött eget hagyva maga után, itt-ott rémledezni kezdő csillagokkal.

A váratlan megváltó hozzám jött, s udvariasan üdvözle. Na mondhatom tragicomicum volt Éu torkig iszapban összecsapzott hajja, s ő ázoitan mint egy lucskos uszkár, két ismeretlen, egymásnak szépet mondánk.

Aztán kissé távozték, mert egyedül géppel sem tud vala kihuzni, s két izmos hutaslegény kíséretében, feltámasztott hideg siromból.

Tiszta és jómódu házat nyita menedékül, hol száraz ruhát cseréltem a hevenyészett tüznél; s nem tudom közös veszély ismeretsége, vagy szokott bel ösztön merité fel, de oly nyugodt és gazdag kedélytel foglalt el, hogy a nála tölt est rásztkóros nyaram gyöngye lön. Sok érzeménnyel szót az ifjuszak vidám képeröl, az elme s test ünnepnapijairól, miket oly

visszaadatlanul elvesz az életgond. Felifjodtam érett és kedélyes észrevételi közt; megemlékezem a gyermekkor pajkos derűjére; mind azt, mit baj és töröttség küszöbén tülhagytam, újra élvezem; s mialatt tanulói életéből a fenirt töredéket elmondá, felébredt iskolapályám holt öröme.

— Hát Mariskát mi sors találta? — kérdém nyomhatlan érdekléssel, félve hogy megnyiladt szívét fájo emlékei zárom be.

— Itt van! — ugymond, őszintén karolva a szöke anyácskát, (ki mintegy zerge könnyűden szokellt be az ajtón kezét szoritani férjével); — s a gyümölcs, mit az olajfa alatti szenvedésért vártam, bár későbbben, megjelent e kedves porontyban, — folytatá Lukács tiszta üdvhevében, s könnyű szemmel váltá át nője öléből egy csintalan fiut, ki használva a szokott enyelgést, rögtön meglovaglá apja térdeit.

— S az iskolai bucsufogadás teljesítve lön?

— Igen uram. Becsület s szerelem tetterőre gyujt, felemel s sikerhez segít. E hutában először legény, majd számvivő, később felestárs, s most önálló haszonbérli vagyok. Negyven embertársam vesz tölem élelmet, pontos adót a haza; s ha senki öröme nem, legalább magamnak nem vagyok terhére.

Mariska feddőleg tudatá, hogy ő nem senki; pedig öröme végtelen.

— Látja uram, hét évig nem akará Isten szolgálnom, s az ígért Rachel mégis enyim lön.

— S mit monda a vén Lában a kéro Jákóbnak? — kérdém enyelegve a boldog családtyát.

Megtapintá kezem, mert már nem látott, s szivből megrázva azt sugá:

— A diák olyan semmi, miből minden lehet.

(Vége.)

Nyilttér.

A minden téren mutatkozó gazdasági pangásra való tekintettel a

mohai
ÁGNES

forrás

kutkezelősége elhatározta, hogy ásványvizét, mely a fertőző betegségek esetén egész Moha vidékét megvédte a járványok ellen s mely a gyomor, bél, vese, tüdő és légcsőbajos embereknek nélkülözhetlen itala s mely angolkóros gyermekeknek kitünő gyógyszer, háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Agnes-forrás vizét még a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve a mohai Agnes-forrás kezelősége Mohán, vagy

ÉDESKUTY L. Budapesten

cs. és kir. udvari szállító
szívesen küld.

Ásványviz nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

Bor-árjegyzék

Szabó Kálmán és Testvérei

Szent-Anna puszta homoki szőlőtelepén termelt természetes ó-borokról

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palaczkokért 16 fillér letét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp utódai, Fritsch Károly,
Bán László, Parti Ferencz,
Czeglédy és Polgár, Tóth Kálmán,
Félegyházi János, Váray József

fűszerkereskedő uraknál.

Eladó tisztán kezelt fajborok fehér és kevés veres. Diénos Barna n.-létai telepéről. Tudakozódhatni Széchenyi utca 46 sz.

Mérlegképes könyvelő, ki a magyar és német levelezést bírja. szabad óráiban elvállal könyvek vezetését vagy bármily irodai munkát. Czim a kiadóban.

Egy 7-ik realista irodába mérnök mellett alkalmazást keres, esetleg elvállal rajzolásokat. Czim a kiadóhivatalban.

M. kir. államv. üzletvezetősége Debreczen.

16324—1901. sz.

Pályázati hirdetmény

A m. kir. államvasutak Nyiregyházasapi vonalán levő Demecser és Kisvárdai vizállomásokon építendő egy-egy elsőrendű II. osztályu új vizállomási épület építési munkáinak végrehajtására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felbélyegezett ajánlatok legkésőbb **f. é. július hó 23 ik napjának déli 12 órájáig** a m. kir. államvasutak debr. üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

Az épületek tervei, a szerződési tervzet és a feltétfuzetek a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában, valamint az Ungvárt székelő osztálymérnökségi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költségsszámítás díj nélkül megszerezhetők.

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el:

„Ajánlat a Demecser és Kisvárdai állomásokon építendő vizállomási épületek munkáira.”

Bánatpénz fejében legkésőbbben f. évi szept. hó 22-én d. e. 11 óráig 800 azaz nyolczszáz kor. teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreczeni üzletvezetőség gyűjltő éntáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a bpesti illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladható értékben fogadhatnak el. Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Debreczen, 1901. július hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

Raktarhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák
leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban

a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett

LEO sport-lovardája.

Ma hétfőn július hó 8-án, este 8^{1/2} órakor

nagy előadás

dus és válogatott műsorral.

Csing, Csang, Csung kínai exentrikusok, Moritz irlandi ló mint Aporteur elő vezetői Dezda ur. Miss Clair Laforte a jelenkor legnagyobb Atractioja. Nemzetközi tánczok, — tánczolja Vilton k. a. Madame Stefania elsőrendű lovárnő nyergeletlen lovon.

Itt először nagyszerű ujdonság:

Büvész Parodia.

Előadják Harry és Fred.

Ezt követi: Egy ember lefejezése a közönség előtt.

Záradékol nagy lovar gyakorlatok 3 hölgy és férfi által külön e célra idomított 6 lóval.

Előadásaimat a 39. gy. ezred zenekara kíséri.

Előadás alatt tiszta magyar bohócok és a bolondos Augusztok fogják a n. é. közönséget szórakoztatni.

Helyárak: Számozott zártszék I. és II. sor 2 kor. I. hely 3. és 4-ik sor 1.40. II. hely 5-6, sor 80 f. III. hely 7. és 8-ik sor 60 fillér. Karzati állóhely 30 f. Deákok, katonák örmesterig s gyermekek zártszékre I k. 20 f. I. helyen I k. 3 és 4. sor 60 f. 7-8. sor 40 f.

Az előadás kezdete pont 8^{1/2} órakor. Pénztárnyitás d. u. 4 órától az előadás bezártáig.

Jegyek előre válthatók Schvarecz Dániel dohánytözsdejében, (Bika szálloda) reggeli 10 órától délután 6-ig.

Részletes műsor a jegyzedőknél kaphatók. Kuttyákat a lovardába hozni rendőrileg tiltva van. Mindennap előadás, ünnep és vasárnapokon két előadás, az előadás bármilyen időben megtartatik. A n. é. közönség a lovardában minden idő ellen védve van.

Holnap kedden nagy diszestély.

Beeses pártfogásért esedezik

LEO.

igazgató.

Cséplőhöz való részek,
manometer (fesz mérő),

zsírozó,

továbbá javított

takarék tüzhelyek,

ócska, de jó karban levő

ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok,

más építkezéshez való

vastárgyak

kaphatók

KLEIN JAKAB

ócska vasüzletében, főtözsde udvar.

Ugyanott több ócska vetőgép kijavítva jutányos árban kapható.

28 hold újföld tanyával az Ondód mellett eladó. Teher 4000 frt. — Értekezhetni Vörösmarty (Liba) utca 5 sz. a.

Ebesi ártézi víz a legjobb legégszegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Kölyök vizsla találtatott. Bővebb értesülés szerezhető Kerékgyártó István lakatos műhelyében Csapó-u. Szántay-ház.

Nagy Block naptárak, rendkívül praktikusak 1901. évre 40 krért kaphatók kiadóhivatalunkban.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kiüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásttkór és kedélykórban, idegbajokban, máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseinek, dagainál, fehér folyásban a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszabajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg- és hideg ásványviz fürdők, hidegvizgyógymód, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos gyógytár, t ávirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 1 k. 60 f.-től feljebb. szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-étől szeptember 15-ig 30 o/o-al olcsóbbak. Van 5 vendéglő. melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora- és társalgó termek, Lawn-tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatóságai ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak, 1901. év május hó.

A fürdőigazgatóság.

Millenniumi kiállítás 1896. Nagy Millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó gyár.

Gyár: Katona József utca 8 sz. Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieuröket: a konkoly és búkkönynek a buza- arpa vagy rozs közül kiválasztására.

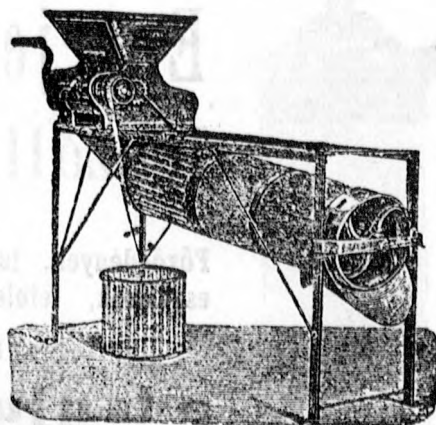
Trieuröket: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieuröket: az arpa kiválasztására és a lencse osztályozására

Osztályozó-Trieuröket.

Szabadalmazott Trieur s osztályozógépeket

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. Elvállalunk Gutjahr s Müller, illetve Mayer rendszerű trieuröket

csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre át- alakítását. Kaphatók:

Malom Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági czélokra.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.